

Nieuw Gemengd Bedrijf te Horst aan de Maas

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

17 januari 2011 / rapportnummer 1830-117

CONCEPT

CONCEPT

1. Voorlopig oordeel over het MER

Het Nieuw Gemengd Bedrijf (NGB, een samenwerkingsverband van drie initiatiefnemers) is voornemens in de gemeente Horst aan de Maas een gesloten varkens- en pluimveebedrijf met een Bio Energie Centrale (BEC) te ontwikkelen. Deze ontwikkeling zal plaatsvinden op twee verschillende locaties. Het huidige varkensbedrijf aan de Laagheide 9 te Grubbenvorst wordt uitgebreid¹. Het pluimveebedrijf en de BEC worden opgericht aan de Witveldweg 35 te Grubbenvorst².

Hiervoor worden bij het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg, twee vergunningen in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor het varkensbedrijf en voor het pluimveebedrijf met de BEC wordt elk een apart vergunningentraject doorlopen. Voor de besluitvorming over de beide Wm-vergunningen wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. In deze procedure worden de effecten van elk van de afzonderlijke onderdelen van het NGB als ook van het geheel onderzocht en in één MER beschreven.

Tijdens de toetsing van het MER "Nieuw Gemengd Bedrijf Horst aan de Maas" heeft de Commissie³ een locatiebezoek afgelegd. Bij dit locatiebezoek heeft de Commissie een nadere toelichting op het MER gevraagd. De beantwoording hiervan is uitgewerkt in de notitie "Beantwoording vragen Commissie M.E.R." welke is ingediend op 29 november 2010⁴. Deze notitie heeft de Commissie betrokken bij haar oordeel over het MER.

Het MER is op het eerste gezicht compact, overzichtelijk en prettig leesbaar, goed ondersteund met bijlagen. Een toelichting op gemaakte keuzes en uitgangspunten had meer inzicht kunnen geven in de consequenties van het initiatief. Met de toevoeging van 25 november 2010 is de nodige aanvullende (achtergrond)informatie verstrekt waardoor het MER aan duidelijkheid heeft gewonnen. Voor een duidelijker beeld van het project dient het kaartmateriaal in het MER groter en voorzien van een duidelijke legenda uitgevoerd te worden. Ook is in het MER geen rapportage opgenomen over de mogelijke gevolgen van het initiatief voor de volksgezondheid in combinatie met een veehouderij van deze omvang⁵.

-
- ¹ Het huidige bedrijf heeft een vergunning voor 6508 vleesvarkens. De nieuwe situatie biedt plaats aan 10.836 biggen, 600 kraamzeugen, 2.436 gaste- en dragende zeugen, 45 dekberen, 720 opfokzeugen en 20.580 vleesvarkens.
 - ² Er wordt vergunning aangevraagd voor 74.448 ouderdieren, 1.059.840 vleeskuikens, een broederij, een slachterij en een Bio Energie centrale waar door middel van vergisting van mest en co-producten warmte en energie opgewekt worden. Op de huidige locatie is nu nog geen inrichting gevestigd.
 - ³ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.
 - ⁴ De notitie "Beantwoording vragen Commissie MER" heeft niet ter visie gelegen. De commissie adviseert de notitie zo spoedig mogelijk openbaar te maken.
 - ⁵ Zie hiervoor de zienswijzen nrs. 1 t/m 30.

De Commissie signaleert bij toetsing aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen een aantal tekortkomingen, die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming.

De Commissie adviseert een **aanvulling op het MER** op te stellen voordat het besluit wordt genomen. De tekortkomingen betreffen:

- De vergelijking van de alternatieven inclusief de referentiesituatie en het MMA voor het varkenshouderijbedrijf;
- De uittreedsnelheid van de ventilatielucht bij het pluimveebedrijf;
- De stikstofemissie en depositie van het pluimveebedrijf en de BEC;
- Een overzicht van de ligging van en de effecten op de kwetsbare natuurgebieden.
- De cumulatieve geurbelasting;
- De biogasinstallatie;
- De behandeling van het afvalwater en het permeaat van het pluimveebedrijf en BEC;

De Commissie adviseert, wanneer bovenstaande punten in een aanvulling op het MER worden opgenomen, ook de samenvatting van het MER hierop aan te passen.

Het bevoegd gezag heeft de Commissie verzocht de advisering op te schorten om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen een aanvulling op het MER te maken. De aanvulling dient uiterlijk 26 februari bij het bevoegd gezag te worden ingediend die deze vervolgens samen met de notitie "Beantwoording vragen Commissie M.E.R." ter visie zal leggen. De Commissie zal na afloop van de inzage termijn haar definitief oordeel over het MER inclusief notitie en aanvulling geven.

In hoofdstuk 2 wordt het voorlopig oordeel van de Commissie nader toegelicht.

2. Toelichting op het voorlopig oordeel

2.1 De vergelijking van alternatieven inclusief referentiesituatie en MMA

Referentiesituatie

In bijlage 18 van het MER is bij het bepalen van de referentiesituatie voor het varkensbedrijf uitgegaan van 2,5 kg NH₃ emissie per vleesvarkensplaats. Omdat het hier een IPPC-bedrijf betreft had het bedrijf al moeten voldoen aan het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij waarbij voor vleesvarkens een maximale emissiewaarde geldt van 1,4 kg NH₃ per dierplaats. Dat betekent, dat de in het MER te hanteren referentiesituatie moet uitgaan van een situatie waarin voldaan is aan het genoemde Besluit. Door het hanteren van een onjuiste ammoniakemissiefactor per dierplaats in de referentiesituatie zijn bij de onderlinge vergelijking de effecten van de alternatieven onderschat.

MMA

Bij de bepaling van de ammoniakemissie in het MMA voor de varkenshouderij is de berekening niet correct uitgevoerd. Uitgangspunt is toepassing van een emissiearm systeem in de stal in combinatie met een luchtwasser als nageschakelde techniek. In het MER is ten onrechte voor het emissiearm systeem in de stal met de maximale reductie van 85 % gerekend. Indien met dit emissiearme systeem een reductie van meer dan 70% wordt gerealiseerd, dient gerekend te worden met maximaal 70% reductie. Van deze waarde wordt vervolgens de emissiereductie door de luchtwasser afgetrokken (in dit geval 85%)⁶.

In hoofdstuk 8 van het MER is de effectbeoordeling opgenomen zonder MMA . Bij de "Beantwoording vragen commissie MER" is het MMA bepaald maar deze is nog niet opgenomen in de alternatievenvergelijking.

De commissie adviseert in een aanvulling de correcte referentiesituatie en het MMA van de varkenshouderij te bepalen, op basis hiervan de milieueffecten van de ammoniakemissies in beeld te brengen en de alternatievenvergelijking opnieuw uit te voeren.

2.2 De uittreedsnelheid van de ventilatielucht bij het pluimveebedrijf

In het MER wordt voor de uitgaande lucht een luchtsnelheid van 8,5 m/s bij een gemiddelde situatie⁷ gehanteerd. Deze uittreedsnelheid is erg hoog. Bij maximale ventilatie wordt de uittreedsnelheid nog hoger. Het MER geeft onvoldoende inzicht in de haalbaarheid van deze luchtsnelheden. Een juiste onderbouwing met weerstandsberekeningen, waaruit blijkt dat de gehanteerde luchtsnelheden mogelijk zijn, ontbreekt. Hierdoor zijn de berekeningen van de emissies van het pluimveebedrijf niet verifieerbaar.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER met weerstandsberekeningen (zoals ook uitgevoerd voor het varkensbedrijf) de haalbaarheid van de gehanteerde uittreedsnelheden voor het pluimveebedrijf te onderbouwen.

2.3 De stikstofemissie en depositie van het pluimveebedrijf en het BEC

Pluimveebedrijf en BEC

⁶ Zie hiervoor voetnoot 3 in de RAV.

Voorbeeld: Bij vleesvarkens in een traditionele stal wordt 3,5 kg NH₃ per dierplaats geproduceerd. Het toegepaste systeem in het MMA reduceert de NH₃-emissie tot 1,0 kg per dierplaats. Omdat de reductie groter is dan 70%, dient te worden gerekend met (3,5 kg NH₃-70%=) 1,05 kg NH₃. De NH₃-emissie inclusief luchtwasser is dan (1,05 kg NH₃ - 85%)= 0,1575 kg NH₃.

⁷ Standaardventilatie op basis van het gemiddelde gewicht over de aanwezige leeftijdscategorieën in 4 stallen vermenigvuldigd met het ventilatieniveau zoals door het klimaatplatform wordt gehanteerd.

In het MER is voor een aantal afzonderlijke onderdelen en voor het totaal initiatief de ammoniakemissie en de stikstofdepositie bepaald. Voor het pluimveebedrijf en de BEC (samen één inrichting) ontbreekt inzicht in de combinatie van ammoniakemissie uit de pluimveestallen en stikstofemissie uit de biogasinstallatie. Als gevolg hiervan is niet uit te sluiten dat de depositie hoger is dan in het MER berekend, aangezien daarin nu alleen de stikstofdepositie als gevolg van de ammoniakemissie uit de stallen is bepaald. De emissie voor de composteerunit en mestopslag is in het geheel niet bepaald.

Biobedfilter

De ammoniakemissie uit compostering, mestopslag en mest be- en verwerking wordt gefilterd in een biobedfilter. Een dergelijk filter reduceert een emissie nooit tot nul. Daarnaast is bij gebruik van een biobedfilter een controle op de goede werking noodzakelijk voor het optimaal functioneren van het systeem en het daarmee daadwerkelijk realiseren van de beoogde ammoniak- en geurreductie. Met name de juiste vochtigheidsgraad, gelijkmatige vulling en een ruime dimensionering van het biobed zijn voor een optimale werking van belang. Een dimensioneringsplan en een beschrijving van het proces, het te verrichten onderhoud en de uit te voeren controles om een goed functioneren te kunnen borgen, ontbreken. Dit is nodig om de emissiereductie van het systeem te onderbouwen.

De Commissie adviseert de NH₃- en NO_x-emissies en de daarmee samenhangende stikstofdepositie van het pluimveebedrijf en BEC zowel afzonderlijk als samen in beeld te brengen waarbij ook inzicht wordt gegeven in de emissie van de mest- en compostopslag. Tevens adviseert zij een beschrijving van het biobedfilter op te nemen inclusief een dimensioneringsplan en een procesbeschrijving alsmede een onderhouds- en controleplan.

2.4 Overzicht van de ligging van en de effecten op de kwetsbare natuurgebieden

Een duidelijk overzicht met de ligging en de namen van Voor Verzuring Gevoelige Gebieden met de beschrijving van de status, de huidige ecologische waarde en de kritische depositiewaarden ontbreekt in het MER. Verschillende van deze gebieden hebben een hoge actuele natuurwaarde⁸. Door het ontbreken van deze informatie biedt het MER geen inzicht in de milieueffecten op deze gebieden, zoals door de eventuele verandering in stikstofdepositie ten opzichte van de huidige situatie en autonome ontwikkeling en de gevolgen van deze effecten op het halen van de doelen van het EHS-beleid.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER duidelijke overzichtskaarten op te nemen met daarop de ligging en de afstand van de gevoelige gebieden tot het voornemen. Beschrijf tevens de status, huidige ecologische waarde, kritische depositie en de mogelijke milieueffecten van het voornemen op deze gebieden.

⁸ Zie zienswijzen nrs. 8 t/m 25, 28 en 29.

2.5 Cumulatieve geurbelasting

Bij het overzicht van geurbronnen welke zijn gebruikt bij de berekening van de cumulatieve geurbelasting ontbreekt een kaart met de ligging van deze bronnen. Volgens bijlage 1 van de "Beantwoording vragen Commissie MER" is voor de bepaling van de bronnen een bestand daterend van 17-12-2008 gebruikt. Onduidelijk is of de overige initiatieven die inmiddels in de omgeving worden ontwikkeld of onlangs zijn gerealiseerd hierin zijn meegenomen. Hierdoor is ook niet duidelijk of de huidige achtergrondconcentratie correct is bepaald en de gevolgen van het initiatief ten opzichte van de vigerende situatie juist zijn. Tevens ontbreekt een duidelijke tabel waarin de koppeling tussen adresgegevens, geurbelasting en beoordeling van het leefklimaat is opgenomen.

De Commissie adviseert inzicht te geven in de actualiteit van het gebruikte bronnenbestand en zo nodig met een actueel bestand de berekening voor de cumulatieve geurbelasting opnieuw uit te voeren. Tevens adviseert zij duidelijk inzicht te geven in de gevolgen voor de kwaliteit van de leefomgeving voor de geurgevoelige objecten.

2.6 Biogas installatie

Uit het MER blijkt dat bij de aanvraag voor de milieuvergunning de optie om het geproduceerde biogas op te waarden naar biogas met de kwaliteit van aardgas is opengelaten. Dit gas zou dan kunnen worden geleverd aan het aardgasnetwerk. In het MER ontbreekt een beschrijving van dit proces, de benodigde installatie inclusief opslagfaciliteiten en aansluitingsvoorzieningen op het aardgasnet, de mogelijke milieueffecten en de risico's verbonden aan het opwaarderen van biogas.

De Commissie adviseert in een aanvulling inzicht te geven in het proces en de technische voorzieningen die nodig zijn om biogas op te waarden tot aardgaskwaliteit. Ga daarbij ook in op mogelijke milieueffecten en risico's.

2.7 Behandeling van het afvalwater en het permeaat uit de pluimveehouderij en het BEC

In het MER wordt gesproken over zuiveringstechnieken voor het afvalwater en voor het water dat vrijkomt bij de ontwatering van het digestaat (permeaat) uit de mestverwerking. Na behandeling zouden deze geloosd kunnen worden op het vuilwater riool. In het MER ontbreekt een beschrijving van de gehanteerde technieken en de samenstelling van het effluent. Ook een alternatief met bijbehorende milieueffecten in de situatie zonder lozingsvergunning ontbreekt.

De commissie adviseert om het behandelingsproces van het afvalwater en het permeaat uit de mestvergisting te beschrijven. Geef inzicht in de samenstelling van het afvalwater en permeaat na behandeling en de consequenties voor het initiatief wanneer er geen lozingsvergunning verstrekt kan worden.